

Fremtidens BAE-næring og verdiskaping

Lena E. Bygballe
Senter for byggenæringen,
Handelshøyskolen BI

BI

HANDELSHØYSKOLEN

Agenda

- Verdiskaping i BAE-næringen
- Hvilke utfordringer står næringen overfor?
- Hvordan kan innovasjon og samhandling bidra?

Verdiskaping i BAE-næringen

Rapportserie fra BI (i samarbeid med Menon Economics)
basert på tall fra Brønnøysundregisteret

Verdiskaping = lønn, eieravkastning, skatt og renter

*Espelién, A. Theie, M.G. og Bygballe, L.E. (2015), En verdiskapende Bygg-,
Anlegg – og Eiendomsnæring (BAE), Handelshøyskolen BI, Rapport nr. 1. 2015.*

BAE-næringen på topp 3!

Nøkkeltall for BAE-næringen 2013

Nøkkeltall for næringen (2013)	Aktive selskaper	Omsetning mrd.	Ansatte	Verdiskaping mrd.	Driftsmargin %
Produksjon av varer til byggenæringen	2 492	109	43 339	32	5 %
Handel	3 801	142	36 672	26	4 %
Utførende bygg og anleggsvirksomhet	20 855	433	187 764	121	4 %
Utleie av maskiner og utstyr	524	9	3 647	4	10 %
Rådgivere	2 083	29	17 638	17	8 %
Arkitekter	1 034	7	5 442	5	10 %
Eiendomsutvikling	138	14	3 048	7	27 %
Omsetning og drift av fast eiendom	3 337	21	10 441	11	15 %
Utleie Eiendom	53 028	203	20 569	95	31 %
SUM	87 292	965	328 561	317	11 %

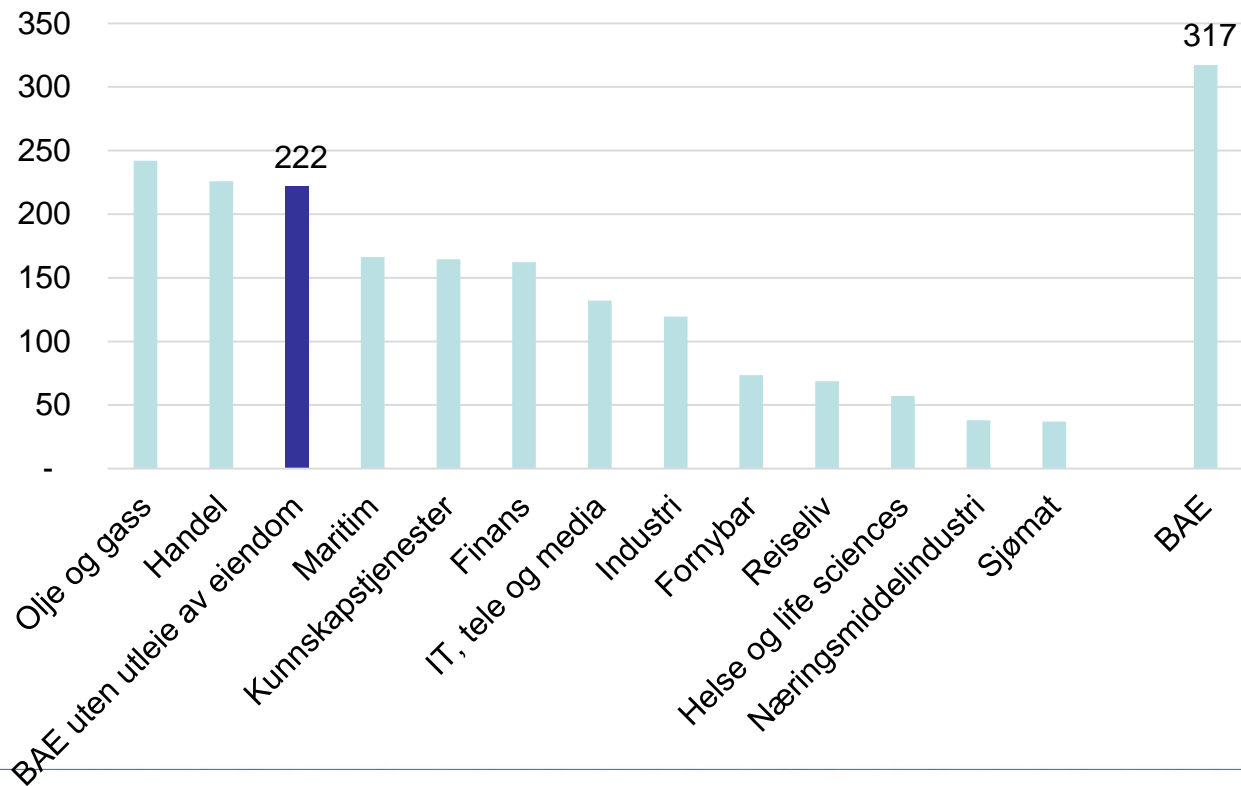
Uten 'E-delen' av næringen:

Omsetning = 727 mrd

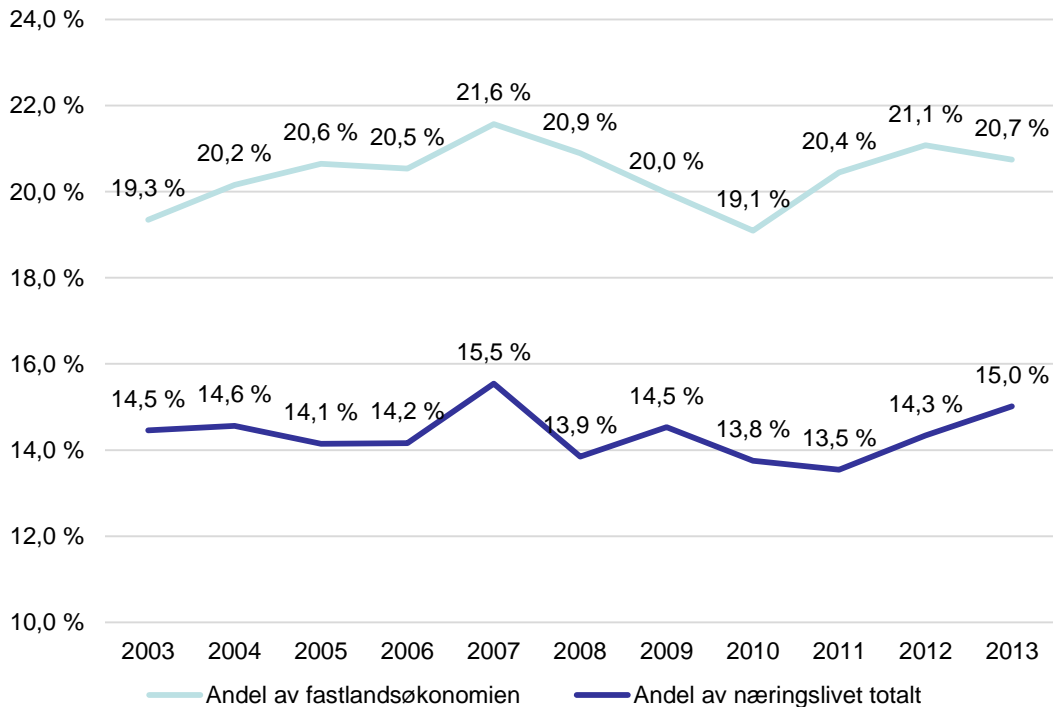
Verdiskaping = 202 mrd

Verdiskaping i norsk fastlandsøkonomi* i mrd. (2013), fordelt på næringer.

*Her er bare fastlandsdelen av olje og gassnæringen med (offshore leverandørindustri).

BAE-næringens andel av verdiskapingen i norsk økonomi 2003-2013

BAE-næringen spiller en nøkkelrolle i det norske samfunnet – og ikke bare pga den direkte verdiskapingen!

..men, har samtidig sine egne utfordringer!

Næringen skal bidra til å løse store samfunnsutfordringer!

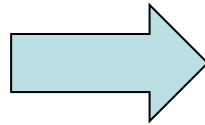
**Næringens 'natur' -
fragmentert og korttids-, konflikt- og 'lavest-
pris'-orientert, sees på som rot-årsaker til
lav produktivitet og innovasjonsgrad!**

Innovasjon

- Innovasjonsbasert konkurranse!
- Men, er dette situasjonen i BAE-næringen? Ja, mer og mer...
- Definisjon: humanly created changes in established ways of creating value (Orstavik et al. 2015, p. 4 in Innovation in the Built Environment)

Innovasjon =

Innovasjon og samhandling

- **For at innovasjoner skal ha en verdi, må de tas i bruk i praksis!**
- **I BAE-næringen er praksis prosjektbasert – konsekvenser?**
  - Hvordan nyttiggjøre innovasjoner internt? Organisasjonslæring.
  - Hvordan involvere andre aktører i innovasjonsprosessen? Samhandling.
- **Måten prosjekter tradisjonelt er organisert på, hindrer innovasjon!**
  - Hvem som involveres i tidlige beslutninger (mulighet for påvirkning)
  - Hvem som tar kostnadene og gevinstene (motivasjon til å innovere)
- **Ser nå et fokus på å endre samhandlingsmønstre!**

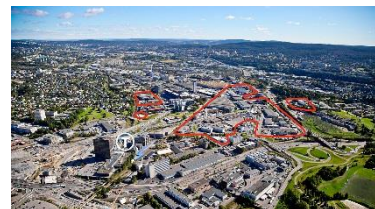

Mange gode initiativ!

Lean Construction NO

Nettverk for prosjektbasert produksjon

CHARTER
FOR EN SKADEFRI BYGGE-
OG ANLEGGSNÆRING

Hvis du tenker på utbedringer på murte bygger og anleggsmåter, bør du vite at det er en del av bygge- og anleggsmåter. Både i de fleste tilfeller som følge av skade og ca. 1000 for skadestans fra. Dette kan koste betydelig.

Utbedringer av dette karakteren kan være en del av de fleste bygge- og anleggsmåter og er derfor en del av de fleste bygge- og anleggsmåter. Dette kan koste betydelig.

The logo for Best Value Procurement, featuring a stylized blue icon of three people or nodes connected by lines, followed by the text 'Best Value Procurement' in a bold, sans-serif font.

The logo for KLIMA2050, featuring a black arrow pointing right towards a teal water drop icon, followed by the text 'KLIMA2050' in a bold, sans-serif font.

The logo for POWERHOUSE, featuring a stylized yellow and black icon of a power plug or socket, followed by the text 'POWERHOUSE' in a bold, sans-serif font.

Hvordan få til endring i praksis

- «Culture eats structure for breakfast»
- Men: kultur/praksis og struktur henger tett sammen og er gjenstand for gjensidig påvirkning!

=

VS.

Eksempel: Sykehuset i Vestfold, byggetrinn 7 - Tønsbergprosjektet

Tønsbergprosjektet 2013-2020

10% billigere, 50% raskere og 0 byggefeil

Vi vil realisere Norges beste sykehusbygg raskere, rimeligere og til høyere kvalitet enn hva alle andre tilsvarende prosjekter har oppnådd

© 2010 Eikon, Helsebygg

Målsetning

- 10% billigere enn sammenlignbare prosjekter
- Bygges 50% raskere enn tradisjonelle prosjekter
- 0 byggefeil

Hvordan få det til?

- Industrielle byggeprosesser
- Integrated Project Delivery (IPD)
  - Samhandling
  - Lean Construction
  - Åpen BIM

www.tonsbergprosjektet.no

Takk for oppmerksomheten!
www.bi.no/bygg